

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2020/1265,**annettu 9 päivänä syyskuuta 2020,****paikalla tuotetusta tyypestä koostuvia biosidivalmisteita koskevan luvan antamisen sallimisesta
Saksalle kulttuuriperinnön suojelemiseksi***(tiedoksiannettu numerolla C(2020) 6028)***(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä 22 päivänä toukokuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 528/2012 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 55 artiklan 3 kohdan,

on kuullut pysyvää biosidivalmistekomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EU) N:o 528/2012 liitteeseen I sisältyvät tehoaineet, joilla on ympäristön taikka ihmisten tai eläinten terveyden kannalta suotuisimmat ominaisuudet. Kyseisiä tehoaineita sisältäville valmisteille voidaan siksi antaa lupa yksinkertaistetulla menettelyllä. Typpi sisältyy asetuksen (EU) N:o 528/2012 liitteeseen I sillä rajoituksella, että sitä käytetään vain rajoitetuina määrinä käyttövalmiissa kanistereissa.
- (2) Typpi on hyväksytty käytettäväksi tehoaineena valmisteryhmään 18 (hyönteismyrkyt) kuuluvissa biosidivalmisteissa ⁽²⁾ asetuksen (EU) N:o 528/2012 86 artiklan nojalla. Tyypestä koostuville biosidivalmisteille lupaehtojen mukaisesti käytettynä on myönnetty lupia useissa jäsenvaltioissa, muun muassa Saksassa; valmisteet toimitetaan kaasupulloissa ⁽³⁾.
- (3) Tyypeä voidaan tuottaa myös paikalla (in situ) ympäröivästä ilmasta. Paikalla tuotettu typpi ei nykyisin kuulu unionissa käytettäväksi hyväksyttyihin aineisiin, eikä se sisälly asetuksen (EU) N:o 528/2012 liitteeseen I eikä sitä ole lisätty komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 1062/2014 ⁽⁴⁾ liitteessä II olevaan luetteloon tehoaineista, jotka ovat mukana biosidivalmisteissa olevien vanhojen tehoaineiden tarkastusohjelmassa.
- (4) Saksa toimitti 24 päivänä huhtikuuta 2020 asetuksen (EU) N:o 528/2012 55 artiklan 3 kohdan nojalla komissiolle hakemuksen kyseisen asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a alakohdasta poikkeamiseksi ja pyysi, että sen sallittaisiin antaa lupa ympäröivästä ilmasta paikalla tuotetusta tyypestä koostuville biosidivalmisteille kulttuuriperinnön suojelemiseksi, jäljempänä 'hakemus'.
- (5) Monenlaiset haitalliset organismit hyönteisistä mikro-organismeihin voivat vahingoittaa kulttuuriperintöä. Tällaisten organismien esiintyminen voi johtaa asianomaisen kulttuuriesineen menettämiseen, ja lisäksi siitä aiheutuu riski kyseisten organismien leviämisestä lähellä oleviin muihin kulttuuriesineisiin. Ilman asianmukaista käsittelyä esineille voisi aiheutua peruuttamatonta vahinkoa, mikä vaarantaisi vakavasti kulttuuriperinnön säilymistä.
- (6) Paikalla tuotettua tyypeä käytetään luomaan pysyviin tai tilapäisiin suljettuihin käsittelyteltoihin tai -kammioihin kontrolloitu ilmakähi, jonka happipitoisuus on hyvin alhainen (anoksia), haitallisten organismien torjumiseksi kulttuuriperintöön kuuluvissa esineissä. Tyypeä erotetaan ympäröivästä ilmasta ja pumpataan käsittelyteltaan tai -kammioon, jossa ilman typpipitoisuus nostetaan noin 99 prosenttiin, minkä seurauksena happi syrjäytyy lähes kokonaan. Käsittelyalueelle pumpattavan tyypin kosteus säädetään käsiteltävän esineen edellyttämälle tasolle. Haitalliset organismit eivät säily hengissä käsittelyteltaan tai -kammioon luoduissa olosuhteissa.

⁽¹⁾ EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1.⁽²⁾ Komission direktiivi 2009/89/EY, annettu 30 päivänä heinäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/8/EY muuttamisesta tyypin lisäämiseksi tehoaineena liitteeseen I (EUVL L 199, 31.7.2009, s. 19).⁽³⁾ Luettelo hyväksytyistä valmisteista on saatavilla osoitteessa <https://echa.europa.eu/fr/information-on-chemicals/biocidal-products>⁽⁴⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) N:o 1062/2014, annettu 4 päivänä elokuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 528/2012 tarkoitetusta kaikkien biosidivalmisteissa käytettyjen vanhojen tehoaineiden järjestelmällistä arviointia koskevasta työohjelmasta (EUVL L 294, 10.10.2014, s. 1).

- (7) Saksan toimittamien tietojen mukaan paikalla tuotetun typen käyttö näyttää olevan ainoa tehokas haitallisten organismien torjuntamenetelmä, jota voidaan käyttää kaikenlaisiin materiaaleihin ja materiaaliyhdistelmiin, joita kulttuurilaitosten hallussa olevissa esineissä esiintyy, ja joka ei vahingoita esineitä.
- (8) Anoksiaan perustuva menetelmä eli muunneltu tai kontrolloitu ilmakehä sisältyy standardiin EN 16790:2016 "Conservation of cultural heritage – Integrated pest management (IPM) for protection of cultural heritage", ja sen mukaan anoksiaan aikaansaamiseen käytetään yleisimmin typpeä.
- (9) Myös muita menetelmiä haitallisten organismien torjumiseksi on olemassa, kuten käsittely alhaisessa lämpötilassa, lämpökäsittely ja kosteuden suhteen kontrolloitu lämminilmäkäsittely. Lisäksi samaan tarkoitukseen on mahdollista käyttää muita tehoaineita. Saksan mukaan nämä menetelmät eivät kuitenkaan sovellu kaikkien materiaalien käsittelyyn.
- (10) Kuten hakemuksessa todetaan esineiden käsittely muita tehoaineita sisältävillä biosidivalmisteilla jättää käsiteltyihin esineisiin jäämiä, joita voi vapautua ympäristöön asteittain ja jotka voivat aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle. Tämä koskee erityisesti museoissa näytteillä olevia kulttuuriesineitä ja arkistoissa ja kirjastoissa saatavilla olevia asiakirjoja.
- (11) Saksan esittämien tietojen mukaan lämpösokkikäsittelyt (jäädytys- tai lämpökäsittelyt) vaikuttavat lukuisiin materiaaleihin epätoivotulla tavalla. Lämpötilan nousu tai lasku voi aiheuttaa peruuttamatonta vahinkoa kulttuuriperintöesineille.
- (12) Hakemuksessa olevien tietojen mukaan pulloissa toimitettavan typen käyttö ei ole kulttuurilaitoksille sopiva vaihtoehto, koska siihen liittyy käytännön hankaluuksia. Pulloihin mahtuva pieni määrä edellyttää säännöllisiä kuljetuksia ja erillisiä säilytystiloja. Lisäksi eräiden historiallisten museorakennusten lattioiden kantavuus saattaisi ylittyä vaadittavan pullomäärän painon vuoksi. Käsiteltäessä esineitä pulloitetulla typellä ei ole myöskään mahdollista kontrolloida käsittelyalueen suhteellista kosteutta, mikä on tarpeen tiettyjen materiaalien käsittelemiseksi.
- (13) Jos kulttuurilaitoksilta vaadittaisiin useiden menetelmien käyttöä haitallisten organismien torjumiseksi – joista kukin menetelmä soveltuu vain tietyille materiaaleille ja esineille – sen sijaan, että käytetään yhtä, jo käytössä olevaa ja kaikille materiaaleille soveltuvaa menetelmää, kulttuurilaitoksille aiheutuisi lisäkustannuksia, ja niiden olisi vaikeampi saavuttaa toteuttamiaan integroituja torjuntatavoitteita koskeva tavoite luopua vaarallisempien tehoaineiden käytöstä.
- (14) Keskusteluja mahdollisesta asetuksen (EU) N:o 528/2012 55 artiklan 3 kohdan nojalla myönnettävästä paikalla tuotettua typpeä koskevasta poikkeuksesta käytiin biosidivalmisteista vastaavista toimivaltaisista viranomaisista muodostuvan komission asiantuntijaryhmän useissa kokouksissa ⁽⁵⁾ vuonna 2019.
- (15) Sen jälkeen, kun Itävalta ensimmäisenä pyysi vastaavaa poikkeuslupaa käyttää paikalla tuotetusta tyyppästä koostuvia valmisteita, Euroopan kemikaalivirasto järjesti komission pyynnöstä poikkeushakemusta koskevan julkisen kuulemisen, jossa kaikki asianomaiset osapuolet saattoivat tuoda esiin näkemyksiään. Valtaosassa vastaanotetuista 1487 vastauksesta kannatettiin poikkeusta. Monet vastaajista toivat esiin käytettävissä olevien vaihtoehtoisten menetelmien haittapuolia: lämpökäsittelyt voivat vahingoittaa tiettyjä materiaaleja; muiden tehoaineiden käytöstä jää artefakteihin myrkyllisiä jäämiä, jotka vapautuvat vähitellen ympäristöön; pulloitettua typpeä käytettäessä ei ole mahdollista kontrolloida käsittelyalueen suhteellista kosteutta, mikä on tarpeen tiettyjen materiaalien käsittelemiseksi.
- (16) Kaksi museoita ja kulttuuriperintökohteita edustavaa kansainvälistä organisaatiota – Kansainvälinen museoneuvosto ja Rakennusmuistomerkkien ja historiallisten alueiden kansainvälinen neuvosto – on ilmaissut aikomuksensa jättää hakemus paikalla tuotetun typen sisällyttämisestä asetuksen (EU) N:o 528/2012 liitteeseen I, minkä jälkeen jäsenvaltiot voisivat antaa luvan paikalla tuotetusta tyyppästä koostuville valmisteille ilman kyseisen asetuksen 55 artiklan 3 kohdan mukaisesti myönnettävää poikkeusta. Tällaisen hakemuksen arvioiminen ja aineen sisällyttäminen asetuksen (EU) N:o 528/2012 liitteeseen I sekä valmisteita koskevien lupien saaminen vaatii kuitenkin aikaa.
- (17) Hakemuksesta käy ilmi, ettei sopivia vaihtoehtoja ole Saksassa saatavilla, koska kaikissa nykyisin käytettävissä olevissa vaihtoehtoisissa menetelmissä on epäkohtia: joko ne eivät sovellu kaikkien materiaalien käsittelyyn tai niihin liittyy käytännön hankaluuksia.

⁽⁵⁾ Asetuksen (EU) N:o 528/2012 täytäntöönpanosta vastaavien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten edustajista muodostuvan komission asiantuntijaryhmän 83., 84., 85. ja 86. kokous, jotka pidettiin vuoden 2019 toukokuussa, heinäkuussa, syyskuussa ja marraskuussa. Kokousten pöytäkirjat ovat nähtävissä osoitteessa https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0.

- (18) Kyseisten perustelujen pohjalta on aiheellista todeta, että paikalla tuotettu tyyppi on olennaisen tärkeää kulttuuriperinnön suojelemiseksi Saksassa ja että sopivia vaihtoehtoja ei ole saatavissa. Siksi Saksalle olisi sallittava luvan antaminen paikalla tuotetusta tyypestä koostuvien biosidivalmisteiden asettamiseen saataville markkinoilla ja käyttöön kulttuuriperinnön suojelemiseksi.
- (19) Paikalla tuotetun tyyden mahdollinen sisällyttäminen asetuksen (EU) N:o 528/2012 liitteeseen I ja jäsenvaltioiden sen jälkeen paikalla tuotetusta tyydestä koostuville valmisteille antamat luvat vaativat aikaa. Sen vuoksi on aiheellista myöntää poikkeus ajanjaksoksi, jonka kuluessa asiaankuuluvat menettelyt voidaan saada päätökseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Saksa saa antaa luvan paikalla tuotetusta tyydestä koostuvien biosidivalmisteiden asettamiseen saataville markkinoilla ja käyttöön kulttuuriperinnön suojelemiseksi 31 päivään joulukuuta 2024 asti.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 9 päivänä syyskuuta 2020.

Komission puolesta
Stella KYRIAKIDES
Komission jäsen